

Vaqif YUSİFLİ,
filologiya elmləri doktoru

Nuridə Misir yurdumuzun Kəlbəcər rayonunda dünyaya gəlib. Bəlkə onun şeir aləminə gəlməyi də o gözəl diyarın dağlarından, yaşıl meşələrindən, dumduzu bulaqlarından, sazlı-sözlü dünyasındandır. İnsan hansı yurd yerində, hansı ocaqda doğulursa, şeirlərində də o yurd yerinin, o ocağın istisi, hərarəti, sevgisi yaşayır. Doğrudur, indii Kəlbəcər Nuridə Misirin ancaq xatirələrində yaşayır, o əzəmətli dağlar, o yaşıl meşələr, o dumduzu bulaqlar, hər addımında sazın-sözün hikməti duyulan o gözəl diyar işğal altındadır və təbii ki, bu da Kəlbəcərli şairlərin şeirlərinə kədər və nostalji hisslər gətirir.

At üstündə yəhər gördüm,
üzəngisi qırılmış,
Məzarlıqda ana gördüm,
köksünə dağ vurulmuş...
Göy daş gördüm, daş
üstündə yaşıl mamır
bitərmiş,
Sonra bildim; o daş mamır
Kəlbəcərin özüyümüş.

Şəhid gördüm, Murovdağda
al qanına bələnmiş,
İlan gördüm, acgöz-acgöz
şəhid qanı əmərmiş...
Vadi gördüm, gülü solğun,

yaşillığı talanmış,
Onda bildim: itən zümrüd
Kəlbəcərin özüyümüş...

Vətənpərvərliyi təkcə tərənnümdə, vəsfə axtarmaq doğru deyil, Vətən sevgisini qəm-qüssə-kədər-ayrılıq anlarında da bayatılarımızda çox izləmişik. Vətən sevgisi, yurd-ocaq sevgisi həm də ondan ayrı düşəndə daha da sürəkli, şiddətli olur. Hər halda, Kəlbəcər maddiyyən itirilib, mənən yox. Ona görə də Nuridə Misirin şeirlərinin baş qəhrəmanı Kəlbəcərdir, desək, səhv etmərik. Onun "Hardan düşdün yadıma" və "Səcdənə durmadım, Vətən" şeirlər topluslarında bu baş qəhrəmanın obrazı müxtəlif təbiət obrazlarında ifadə olunub. "Mənzil uzaq, ömür gödək, Gedək Murova tərəf"-Murov obrazı Nuridə xanımın şeirlərində dönə-dönə vurğulanır. Çünki Murov Kəlbəcərin ilahidən bəxş olunmuş gözəllik tablosudur. Başqa bir şeirində:

Ağlayır Murov dağı,
Ağlar gözəlim mənəm.
Dağ üstə qərar tutan,
Dağlar gözəlim mənəm.

Nuridənin göz dağı,
Oldun düşməni tapdağı.
Kəlbəcər, Cənnət bağı,
Dağlar gözəlim mənəm.

"Bir də sahilinə qayıdam çətin... A dağ çayı, hardan düşdün yadıma?"--o dağ çayı yenə axır, coşur, amma "Nə vaxtsa suyundan çətin ki, içəm" həsrət təşnə-

sini dilə gətirir. Ən kövrək, ən qəmli bir şeiri var Nuridə Misirin- "Şəhid qız, gəlin olmadın..."

İndi qəbrin, yerin yoxdu,
Bir şəhidin yeri boşdu,
Ruhun perik qaranquşdu
Şəhid qız, gəlin olmadın.

Eşqin, sevgin ürəyində
Ağrıların kürəyində,
Ağ gəlinliyin əynində,
Şəhid qız, gəlin olmadın.

Ümumiyyətlə, şəhidlik mövzusu da Nuridə xanımın şeirlərində diqqəti cəlb edir. Xüsusilə, Xocalı şəhidləriylə bağlı şeirlər kədər doğursa da, şəhidlərin ruhuna ehtiram hissi doğurur. 2016-cı ildə baş verən Aprel döyüşlərində şəhid olmuş hərbiçilərimizə də yad olunur.

Nuridə Misir "İç" şeirində Kəlbəcərin dağlarını, bulaqlarını xatırlayır- "Lilparlı bulaq", "Mix-tökən", "Çaşırlı dağ", "Bəşir bulağı". Ümumiyyətlə, bu yurda

bağlılıq onuün şeirlərində təbii yaşantılar kimi diqqəti cəlb edir. Hiss edirsən ki, Vətən həsrəti bütün həsrətlərin zirvəsiymiş. Bəxtiyar Vahabzadənin Füzuliyə həsr etdiyi şeirin sonu belə bitirdi: "Füzuli həsrətlə qürbət-dən Vətənə baxırdı, Mən isə Vətəndən Vətənə baxıram"- Elə bil ki, bu sone misra Kəlbəcər həsrətini Bakıda, Sumqayıtda yaşayan hər bir kəlbəcərli söyləyə bilər. Amma bütün kəlbəcərliyərin (həmçinin laçınlıların, zəngilanlıların, qubadlıların qəlbində inam hissi yaşayır. Nuridə Misirin Səxavət Kəlbəcərli ilə deyişməsində bu inam hissini duyuruq.

Nuridə Misirin şeirlərində təbiətin insan qəlbi harmoniyası diqqəti cəlb edir. İnsan özünü təbiətin bir parçası hesab edir, ağacın, quşun, dağın, çayın, gülün-çiçəyin oxşarı hesab edəndə, bu vəhdət daha artıq hiss olunur.

Tək başına səhrada bitən
Qurumuş ağac kimi yəm.
Ağac suya, mən sevgiyə möhtac.

Nə quş yuva qurur gövdəsində,
Nə insan dincəlir kəlgəsində,
Nə ağac boy atar su səsinə.

Yayın istisi yandırır yarpaqlarını,
Külək əsər, yarpaqlar uçuşar,
Ağac da, könlüm də ayrılığa qovuşar.

"Ağac suya, mən sevgiyə möhtac"-Nuridə xanımın sevgi şeirlərində də həsrətin səsi gə-

lir. Əlbəttə, burada əksər qadın yazarlara məxsus könül ahının qığılcımlarını seyr edirsən: yenə ayrılıq yükündən şikayətlər, hardasan nidası, ayrılıqdan doğan qüssələr və s. Amma bir şərri var ki, o, lirik qəhrəmanın bütün xarakterini, sevgi yaşantılarını əks etdirir.

Ürəyimdən nələr keçir,
Bulaq gözümdən su içir,
Ayrılıqlar səni biçir,
İçimdə ağlayan qadın.

Kədərinde üzürsənmi,
Təkliyindən bezirsənmi,
Qəm şərabın süzürsənmi,
İçimdə ağlayan qadın?!

Nuridə Misirin şeirlərində bədii təsvir vasitələri -təşbih, metafora, mübalibə və s.-onun axtarışlarının bəhrəsi kimi diqqəti cəlb edir. "Mən dağ çayı kimi dəlisov idim Şəhər həyatında muma dönmüşəm. Qranit qayaydım. Məğrur, dözümlü, İndi kəltən-kəltən şkıma dönmüşəm"- bu şeirdə tutarlı təşbihlərlə qarşılaşırsan. O şeir bedə bitir:

Həyatım sükuta bələnib gedir
Ayrıla bilmirəm düşüncələrdən.
Bir qərib durnanın həsrəti qədər
Sənin varlığına həsrətim, Vətən!

Nuridə Misirin Vətəndə ocaq-Kəlbəcər yangısını ifadə edən bu şeiri zənnimizcə, onun poeziya həqiqətini ifadə edir. Gün gələcək və bu həsrətin sonu bitəcək... Buna inanırıq...